

juiste voorstelling van het geheel kan vormen; of beter nog, dat het recht is als de enkele bakens, die zijn uitgezet bij het aanleggen van een weg, maar die toch het plan van den koers — dit dan de zede-wet — zeer duidelijk doen zien.

Reeds gaat van de overheid als zoodanig eene stem des hoogerens levens uit. Onder wat is aangevoerd geworden om den republikeinschen regeeringsvorm voortreffelijk te doen achten boven het monarchaal gezag; geoorloofd is naar antirevolutionair staatsrecht zoowel de eene als de andere vorm; — behoort ook dit, dat de republiek eene zuiniger huishoudster is, waartegenover men dan, in gelijke oppervlak-kigheid, meende dat het, zou het pleit niet verloren wezen, noodzakelijk was dit verschil in kosten zoo klein mogelijk te maken. Voorzeker, van de hofstoet blijkt ook op het budget. Maar, — en dit wordt voorbijgezien, — die staatsie is geenszins een ijdel vertoon. Zij is niet minder dan eene openbaring van de hoogheid des gezags. Het volk, dat in de scholen der geleerden niet komt en met diepzinnige bespiegelingen zich niet onledig houdt, wordt ook door die praal, die den troon omgeeft, onderwezen van de eere, die toekomt aan de overheid. En Ge houdt het toch niet voor eene onverschillige zaak, of ook, in conservatieven geest, alleen voor de goede orde in de maatschappij van belang, dat er een levendig besef van het verhevene der souvereiniteit in de harten der burgers woont. Alle menschelijk gezag is immers, — straks reeds wees ik hierop, — schaduw; de naar de zwakheid van het menschelijk oog berekende, en om de zwakheid van ons wezen gegeven, afbeelding van het hoog gezag Gods. En mitsdien, naar gelang beter wordt verstaan, dat de koning als koning op hooge eere aanspraak heeft, zal men ook te dieper zich leeren buigen voor Hem, die der heeren Heer, de Koning der koningen is.

Daarom zeide Calvijn te recht, dat de schattingen en belastingen ook, voor zoover de waardigheid des Rijks dit vordert, voor den luis-ter der hofhouding mogen worden besteed ¹⁾. En mag nimmer het

¹⁾ *Institutio*, Lib. IV. cap. 20. 13.